

գլուխը, բայց նկատուում են ուսերի վրայից կախ ընկած երկու ծամերը:

Հիւսիսային ճակատի լուսամուտի պատկը որթատունկ է. երևում է միայն մի մեծ տերև, մնացածը ջարդուած է: Պսակի գլխին եղել է մի մարդկային Փիզուր, արդեօ՞ք Աստուածածին աթոռի վերայ նստած:

Արևմտեան ճակատի զարդաքանդակից ոչինչ մնացած չէ եւ առ հասարակ այդ մասը ամենից շատ նորոգութեան է ենթարկուած, դուցէ, այտեղ էր, այժմ ներսը, աւազանի կամարի խորութեան մէջ հաստատած, Աստուածածնի կարեւոր քանդակը, Յիսուս մանուկը գրկին (Պատկ. 28), գոնէ

արձանագրութիւններով ծածկած: Հարաւային դրան վերայ՝ ճակատին մնացել է մի պարզ խաչ, թեւերի ծայրերին զնդակներով, որ հնութեան ապացոյցն է, խարսխից վեր բարձրացող արմաւենիկի թեւերով: Այդտեղ եղած արձանագրութիւնից մնացել է միայն «ԹՈՄԱՍ» բառը, խոշոր, բայց մակերես քանդակով, ինչպէս յետոյ յիշուելիք արձանագրութեան մնացորդները: Դրան կողքերին արձանագրական մնացորդները ՓԳ. զարի գործեր են: Սրբուած է նաեւ արեւմտեան ճակատաքարը եւ ՈՂ=1241 թուի մի արձանագրութիւն գրուել: Իսկ վերելում հազցրած մի կտոր քարը շատ ազնիւ խմբա-

Պատկ. 26

այդպէս էին ասում ծերունիները. յամենայն դէպս, եկեղեցու որ եւ է մասի հետ կապուած, որ զազափար է տալիս մեզ իւր սիրիական աղբոսի մասին, 92×60 սմ. մեծութեամբ. տարաբաղդարար բնական լուսով հնարաւոր չէր Մարիամի գլխի վերին մասն էլ նկարել պարզ, ինչպէս միւս մասերը: Աստուածածանի այս եւ գերեզմանական հին կոթողների վերայ մնացած քանդակները, հնագոյն երեւոյթներն են նոյն նիւթի մնացորդների, արեւելքում, որոնց մասին սուրի կունենանք խօսելու յետոյ:

Քանդակներ սպասելի էին նաեւ տաճարի երեք դռների մեծ ճակատաքարերի վերայ. բայց նրանք սրբուած են եւ մասամբ

քանդակով, եկեղեցու մաս չէ, այլ աւելի հին նորոգութեան ժամանակ հազցրած այդտեղ. այս եւ ձախ դասի մոյթի մէջ հազցրած սասանեան-հելլենական զարդերը յիշցնում են Սոթունիի քանդակները (տես Պատկ. 51), դուցէ եւ բերուած բերդի եկեղեցուց, որ զօրացնում են Օձունի երեք շէնքերի ժամանակագրութեան մասին յայտնած մեր կարծիքը:

Դրան բացուածքի շրջանակը զարդարուած է ողկուղի եւ տերեւի փոխ առ փոխ շարքով, որ շատ լաւ է պահուած, ողկոյցները իրար կպած երեք մեծ ճիւղերով, իսկ տերեւները երեք, չորս եւ հինգ մասերով, որ սովորական չէ: